

«Κοινωνική Ευρώπη και Παγκοσμιοποίηση»

Τετάρτη, 28 Ιανουαρίου 2009

Φίλες και φίλοι, θέλω να ευχαριστήσω για την πρόσκληση τον κ. Παπαντωνίου και να πω ότι πραγματικά έχουμε ανάγκη από δημόσιο διάλογο, ιδιαίτερα αυτή την εποχή που όλα αλλάζουν. Και ξέρουμε όλοι ότι όλα αλλάζουν στον κόσμο, στην Ευρώπη αλλά και στη χώρα μας. Μόνο που και για να φτάσουν οι αλλαγές στη χώρα μας χρειάζεται να είμαστε κι εμείς οι ίδιοι και ενεργά υποκείμενα, και ως προς τη σκέψη και ως προς τη δράση.

Πριν από δύο χρόνια ήμουν επικεφαλής στην ομάδα που έκανε το Σοσιαλδημοκρατικό Ευρωπαϊκό Κόμμα για να καταλήξει σε μία πολιτική πλατφόρμα με τον τίτλο «Κοινωνική Ευρώπη», στην οποία θα συμφωνούσαμε και την οποία θα προσυπέγραφαν όλα τα σοσιαλιστικά κόμματα. Ήταν η πρώτη φορά που συμμετείχαν σε μια τέτοια προσπάθεια και οι 27 χώρες, τα σοσιαλιστικά κόμματα και των 27 χωρών.

Εκεί συνειδητοποιήσαμε πόσο δύσκολο είναι να συμφωνήσουμε και τα σοσιαλιστικά κόμματα μεταξύ μας στο χαρακτήρα της κοινωνικής Ευρώπης. Και αυτό έχει να κάνει με πολλά από αυτά που είπε και ο κ. Ολάντ για το πώς η κάθε χώρα, πώς το κάθε κόμμα και ο κάθε λαός βλέπουν τη λειτουργία του κράτους και τη λειτουργία της Ευρώπης, πόσο είναι έτοιμοι να παραχωρήσουν πολιτικές σε έναν μη αυστηρά εθνικό και κρατικό φορέα, οντότητα όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι μεγάλες διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στο βορρά και στο νότο, σε αναπτυγμένες ή μη αναπτυγμένες και σε χώρες οι οποίες έχουν διαφορετική πολιτική ιστορία.

Έτσι, μεγάλα ζητήματα που αφορούν την κοινωνική Ευρώπη, όπως η φορολογία, το να συμφωνήσουμε σε κατώτατα όρια φορολογίας ώστε να μην υπάρχει «ντάμπινγκ» από χώρα σε χώρα και ανταγωνισμός, ζητήματα που αφορούν τα ασφαλιστικά μας συστήματα, ή ζητήματα που αφορούν ομοφωνία σε θέματα κοινωνικών αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο,

στάθηκε πάρα πολύ δύσκολο να συμφωνηθούν μεταξύ των σοσιαλιστικών κομμάτων.

Θα πω έτσι για παράδειγμα ότι κόμματα τα οποία έχουν πολύ μεγάλη ιστορία δράσης στο κοινωνικό κράτος, όπως είναι τα σκανδιναβικά κόμματα, είναι εξαιρετικά αρνητικά στη λογική της κοινωνικής πολιτικής με θεσμικά χαρακτηριστικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η εισαγωγή αυτή γίνεται γιατί θα πρέπει να δούμε αν ο τίτλος «Κοινωνική Ευρώπη και Παγκοσμιοποίηση» είναι εύκολο να αναλυθεί απ' όλους με τον ίδιο τρόπο, ή αν θα πρέπει να το προσδιορίσουμε και να πούμε τι εννοούμε κοινωνική Ευρώπη και παγκοσμιοποίηση, αν αυτή η συζήτηση θα ήταν πολύ διαφορετική αν την κάναμε πριν από την κρίση ή τώρα κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Θέλω να κάνω ακόμη μία εισαγωγική παρατήρηση, ότι αυτή η συζήτηση πάλι, για την κοινωνική Ευρώπη και την παγκοσμιοποίηση γίνεται ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής υπήρξε μια εξαιρετικά έντονη και συγκρουσιακή προεκλογική καμπάνια η οποία ανέδειξε ως Πρόεδρο τον Μπ. Ομπάμα και επανέφερε τους δημοκρατικούς, με έναν τελείως νέο άνεμο στη χώρα σε μια πολύ δύσκολη περίοδο, στην οποία όμως οι Αμερικάνοι δηλώνουν αισιόδοξοι σε ένα πολύ μεγάλο και υψηλό ποσοστό. Αυτό για να δούμε τη δύναμη της πολιτικής, τη δύναμη που η πολιτική και οι πολιτικοί ηγέτες μπορούν να δώσουν και στις πιο δύσκολες στιγμές. Και ενώ στην Ευρώπη έχουμε σε πέντε μήνες ευρωεκλογές, οι πολίτες δεν ξέρουν καν ότι έχουμε ευρωεκλογές!

Και πρέπει να πω ότι λυπούμαστε όσοι αγαπούμε πολύ την ευρωπαϊκή ιδέα και δηλώνουμε ευρωπαίστες - καθώς δεν είμαστε πολλοί στη σημερινή εποχή- γιατί ούτε οι συντηρητικοί ούτε οι σοσιαλιστές στην Ευρώπη κάνουν μία προσπάθεια να αναδείξουν ότι είναι διακύβευμα γι' αυτές τις ευρωεκλογές το τί είδους πλειοψηφία θα προκύψει στο Ευρωκοινοβούλιο, Όταν μιλάμε για κοινωνική Ευρώπη

βεβαίως είναι διαφορετικό από το να αναφερόμαστε σε συγκεκριμένες κοινωνικές πολιτικές. Πετύχαμε πάρα πολλά πράγματα ως Ευρώπη και δεν πρέπει να ούτε να τα υποτιμούμε ούτε να τα μηδενίζουμε, όπως γίνεται με, θα έλεγα, καταστροφικό για την πολιτική τρόπο από την αριστερά. Και λέω καταστροφικό γιατί οι θέσεις για το δημοψήφισμα της Λισαβόνας και ο τρόπος που έγινε η συζήτηση ήταν πραγματικά εξαιρετικά αρνητικός.

Όταν λέμε λοιπόν κοινωνική Ευρώπη και θέλουμε να δούμε τι έχουμε πετύχει, να ξεκινήσουμε από το θέμα της αναδιανομής. Δεν υπάρχει η έννοια του κοινωνικού εάν δεν υπάρξει η έννοια της αναδιανομής. Στην Ευρώπη ούτε επεχειρήθη ούτε επετεύχθη -με το στενό όριο της λέξης- η αναδιανομή σε ατομικό εισόδημα. Η λογική είναι η αναδιανομή του πλούτου μεταξύ των κρατών, μια μικρή αναδιανομή, όχι μεγάλη, αλλά μια αναδιανομή μέσα από τα διαρθρωτικά ταμεία ή την Κοινή Αγροτική Πολιτική, η οποία είχε εξαιρετικά σημαντικά αποτελέσματα για όλες τις χώρες και όχι μόνο για τις μικρές χώρες.

Στην κοινωνική Ευρώπη επίσης ένα χαρακτηριστικό στοιχείο και ένα μεγάλο επίτευγμα είναι ότι έχουμε σε όλες τις χώρες περίπου 40 Οδηγίες, ένα σφιχτό, αυστηρό και εφαρμοστέο -και λέω «εφαρμοστέο» διότι δεν εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες, ούτε στη δική μας- θεσμικό πλαίσιο που αφορά την αγορά εργασίας.

Πολλές φορές όταν κάνουμε κριτική στην κοινωνική Ευρώπη ξεχνάμε ότι είναι η περιοχή του κόσμου σήμερα με το πιο συνεκτικό και το πιο αυστηρό πλαίσιο εργασιακών σχέσεων. Μπορεί κανείς να κάνει κριτική σε πολλά, όμως συγκρίνοντας σε παγκόσμιο επίπεδο είναι η περιοχή εκείνη του πλανήτη που έχουν συμφωνήσει εθελοντικά 27 σήμερα χώρες και έχουμε σημαντικά στάνταρτ, έχουμε κοινό εργασιακό πλαίσιο για θέματα που ουσιαστικά δίνουν την κοινωνική διάσταση της

εσωτερικής αγοράς, που είναι η κινητήρια δύναμη της Ευρώπης ακόμα.

Ένα τρίτο στοιχείο για την κοινωνική Ευρώπη είναι η στρατηγική για την απασχόληση. Αναφέρομαι σε αυτήν γιατί ήταν ένα μεγάλο επίτευγμα την εποχή που στην Ευρώπη υπήρχε πλειοψηφία των σοσιαλιστικών και σοσιαλδημοκρατικών κυβερνήσεων. Η στρατηγική για την απασχόληση ήταν ένα σύνολο πολιτικών που χρηματοδοτούνταν από τα διαρθρωτικά ταμεία και είχε στόχους. Το 2000 η Ευρώπη είχε βάλει στόχο ότι το 2010 έπρεπε όλοι να έχουν 3% ρυθμό ανάπτυξης και 70% απασχόληση.

Σήμερα φαίνεται πόσο δύσκολο είναι να προσεγγίζουμε αυτό το στόχο και πόσο ανατρέπονται και προτεραιότητες και πολιτικές που για πολλές χώρες ήταν απολύτως αναγκαίες. Και το «ανατρέπονται» το βάζω μέσα σε εισαγωγικά γιατί πρέπει να δούμε αν μέσα στην κρίση θα πρέπει να ανατρέψουμε προτεραιότητες.

Σήμερα λοιπόν στις περισσότερες χώρες έχουμε πολύ χαμηλό ποσοστό ρυθμού ανάπτυξης, και στη χώρα μας αυτό που αναμένουμε είναι εξαιρετικά μικρό, και βέβαια κανείς δεν ξέρει πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση στο χώρο της ανεργίας και της απασχόλησης.

Βλέπουμε λοιπόν αμέσως ότι κάποιοι από τους στόχους, οι πιο σημαντικοί στόχοι που ετέθησαν, επαναλαμβάνω και υπενθυμίζω, από την εποχή που η πλειοψηφία των σοσιαλιστικών χωρών στην Ευρώπη είχαν κυβερνήσεις σοσιαλιστικές, αυτοί οι στόχοι είναι όλοι αυτή τη στιγμή στον αέρα. Επομένως πραγματικά πρέπει να μιλήσουμε για ένα νέο πλαίσιο.

Τώρα, είναι «κοινωνική Ευρώπη και παγκοσμιοποίηση». Πώς επηρεάζει η παγκοσμιοποίηση την κοινωνική Ευρώπη; Δεν λέω συνολικά την οικονομία, λέω την

κοινωνική Ευρώπη. Και αυτές οι παρατηρήσεις θα μπορούσαν να γίνουν με ή χωρίς την κρίση.

Το πρώτο είναι το μεγάλο θέμα των μεταναστευτικών ρευμάτων και το θέμα «μετανάστευση» στην Ευρώπη. Το θέμα μετανάστευση στην Ευρώπη έχει πάρει εξαιρετικά μεγάλες διαστάσεις, είναι ένα θέμα που ενσωματώνει όλες τις πολιτικές, είναι από την ασφάλεια των συνόρων, από τις σχέσεις με τις τρίτες χώρες, από θέματα ανάπτυξης, θέματα τρομοκρατίας όπως μπαίνει από αρκετές χώρες, αλλά κυρίως είναι θέμα κοινωνικής συνοχής, είναι θέμα κοινωνικής πολιτικής.

Βλέπουμε μετά πολλά χρόνια εμπειρίας πολιτικών στην Ευρώπη, γιατί εμείς ως χώρα έχουμε πολύ μικρή εμπειρία και πολύ λίγο χρόνο πολιτικών στην πράξη για το θέμα της μετανάστευσης, βλέπουμε όμως από άλλες χώρες, όπως είναι η Γαλλία, όπως είναι η Γερμανία ή η Μεγάλη Βρετανία, να φαίνεται το ότι δεν έχει επιτευχθεί η κοινωνική ένταξη των μεταναστών, δεν έχουμε πετύχει συνθήκες κοινωνικής συνοχής, οι οποίες σε περιόδους κρίσης ίσως είναι ένα από τα σοβαρότερα ζητήματα και από τις πιο εκρηκτικές απειλές που υπάρχουν στο εσωτερικό των κρατών.

Ας σκεφτούμε τι σημαίνει για την Ελλάδα 1.000.000 μετανάστες αν αρχίσει να υπάρχει μεγάλη ύφεση στο θέμα της απασχόλησης, αν αρχίσουν να χάνονται θέσεις εργασίας, ποιοι είναι αυτοί που θα χάσουν τις θέσεις εργασίας, πώς θα εξελιχθούν τα κοινωνικά ζητήματα και μάλιστα σε μια χώρα που έχει πάρα πολλούς παράνομους μετανάστες.

Το δεύτερο στοιχείο της επιρροής της κοινωνικής Ευρώπης με την παγκοσμιοποίηση είναι αυτό που ζήσαμε τα τελευταία χρόνια και έχει να κάνει με τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις και τη μετακίνηση των επιχειρήσεων. Έχουμε μία πολύ μεγάλη μετακίνηση επιχειρήσεων, την οποία η Ευρώπη μελέτησε πολύ, επί χρόνια.

Μέσα στη στρατηγική για την απασχόληση και στις προτάσεις της κοινωνικής Ευρώπης υπήρχε η αντιμετώπιση, η οποία -θα την πω ως πυρήνα λογικής- ήταν ότι επενδύουμε αλλού, σε άλλου είδους δράσεις, ανθρώπινο δυναμικό, νέες υποδομές, υψηλή τεχνολογία και πληροφορική, υπηρεσίες, ώστε στην Ευρώπη να δημιουργηθεί ο νέος κύκλος ανάπτυξης και η βιομηχανία να μεταφερθεί εκεί που έτρεχε από μόνη της, που ήταν χαμηλό το κόστος εργασίας.

Αυτό μπορεί να συμβεί σήμερα; Δηλαδή μέσα στην κρίση συνεχίζουμε αυτή τη στρατηγική; Η οποία στη χώρα μας τουλάχιστον την τελευταία πενταετία σταμάτησε απολύτως. Για να πω μόνο ένα δείκτη, η Ελλάδα είναι σήμερα 27^η χώρα στις 27 όσον αφορά τη σχέση πληροφορικής και εκπαίδευσης. Δηλαδή μέσα σε πέντε χρόνια μπήκαν οι 12 νέες χώρες, μας πέρασαν όλες.

Το τρίτο θέμα που έχει να κάνει με την κοινωνική Ευρώπη και την παγκοσμιοποίηση είναι η προσπάθεια που έγινε σε ευρωπαϊκό επίπεδο -είναι πολιτικές οι οποίες ουδέποτε συζητώνται αλλά είναι εξαιρετικά σημαντικές- με τον τρίτο κόσμο και τις επενδύσεις. Δηλαδή δεχόμαστε ως Ευρώπη να επενδύουν οι επιχειρήσεις μας σε χώρες στις οποίες δεν υπάρχουν κοινωνικά στάνταρντς, κοινωνικές προϋποθέσεις ή υπάρχει μαύρη εκμετάλλευση ή εκμεταλλεύονται τα παιδιά;

Εκεί έγινε μια μεγάλη προσπάθεια, ατυχής κατά την άποψή μου, γιατί δύσκολα η Ευρώπη μπόρεσε να επιβληθεί στις επιχειρήσεις της. Αυτό αφορά όλες τις χώρες, και χώρες που έχουν πολύ μεγάλες επιχειρήσεις και πολυεθνικές, όπως και η Γαλλία, και το πρόβλημα αυτό βεβαίως δεν μπορέσαμε να το αντιμετωπίσουμε, παρόλη την προσπάθεια που κάναμε και που θα πω αμέσως μετά γιατί είναι πολύ σημαντικό, γιατί βεβαίως δεν είναι αδιάφορο για τον Ευρωπαίο εργαζόμενο εάν η επένδυση γίνεται σε μια χώρα όπου δουλεύει ένα παιδί 18 ώρες το 24ωρο ή οι αμοιβές είναι μηδαμινές.

Η σχέση λοιπόν κοινωνικής Ευρώπης και παγκοσμιοποίησης είναι σαφές ότι επηρεάζεται από την κρίση, όπου χρειάζεται πάντοτε νέες παρεμβάσεις, αλλά είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε και την πορεία της και την εξέλιξή της και τα μεγάλα επιτεύγματά της και τα μεγάλα προβλήματά της.

Θα συνεχίσω με δύο κεφάλαια θα έλεγα, έτσι για να βοηθήσω, επειδή δεν είναι γραπτή η εισήγηση. Σε αυτή την κοινωνική Ευρώπη και με όσα εξελίσσονται σε παγκόσμιο επίπεδο, πώς αντιμετωπίζουμε την κρίση -ή θα έλεγα σκέψεις για την αντιμετώπιση της κρίσης, αλίμονο αν μπορούσε κανείς να απαντήσει σε αυτό το ερώτημα- και το δεύτερο κεφάλαιο αφορά τις μεγάλες αλλαγές που δεν γίνεται πια να μην γίνουν και αφορούν το παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης, στο οποίο η Ευρώπη πρέπει να παίξει έναν πολύ σημαντικό ρόλο.

Έρχομαι στο πρώτο θέμα από τα δύο που σας είπα, που είναι η κρίση και οι ιδέες για την αντιμετώπισή της. Βλέπει κανείς πολλές και σε κάποιες περιπτώσεις εκ διαμέτρου αντίθετες προσεγγίσεις, ακόμα και μέσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συζήτηση Σαρκοζί - Μέρκελ, ή Μέρκελ - Μπράουν, ή το τι έγινε στις μικρές χώρες, μπορεί να δει κανείς ότι παραπέμπει σε διαφορετικές επιλογές.

Νομίζω όμως ότι αν δει κανείς τουλάχιστον τις οικονομίες της Ευρώπης, μπορούμε να καταλήξουμε σε δύο πολύ βασικά θέματα. Το ένα είναι ότι πραγματικά υπάρχει ανάγκη να διασώσουμε το τραπεζικό σύστημα. Να διασώσουμε το τραπεζικό σύστημα, το οποίο είναι αναγκαίο για τη λειτουργία της οικονομίας, όχι να εξασφαλίσουμε την κερδοφορία του.

Και βεβαίως στο ερώτημα αν αγοράζουμε τις ζημιές του τραπεζικού συστήματος ή αν αγοράζουμε τις τράπεζες, νομίζω η απάντηση είναι: αγοράζουμε τις τράπεζες. Γιατί υπάρχει ανάγκη παρέμβασης με εργαλείο την τράπεζα σε αυτή τη φάση της κρίσης για τη διαχείριση πολλών άλλων θεμάτων που αφορούν την πραγματική οικονομία. Είτε τη λειτουργία και τη διαχείριση των δανείων, τη ροή του χρήματος, το θέμα της

απασχόλησης. Το είπα επιγραμματικά γιατί είναι ένα θέμα που ταλανίζει πάρα πολύ το δημόσιο διάλογο και τη σκέψη.

Το δεύτερο είναι οι παρεμβάσεις στην πραγματική οικονομία. Σε ένα από τα κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχουν τρεις πολύ ενδιαφέρουσες λέξεις, ότι σε αυτή την περίοδο κρίσης τρία πράγματα έχουν σημασία: οι παρεμβάσεις να είναι στοχευμένες, να γίνονται τη σωστή στιγμή και να είναι προσωρινές.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αντιμετωπίζεις τα προβλήματα εκεί που υπάρχουν, τουλάχιστον για μια διετία, που η κρίση φαίνεται ότι θα είναι μεγάλη. Να μην καθυστερείς. όσο καθυστερείς τόσο πολλαπλασιάζεις το πρόβλημα, άρα να παίρνεις γρήγορα αποφάσεις. Και το τρίτο, να κάνεις σαφές ότι αυτά τα μέτρα είναι προσωρινά, ότι όταν αλλάξουν τα δεδομένα δεν θα χρειαστούν οι ίδιες μορφές υποστήριξης.

Εδώ θα πω ένα παράδειγμα. Βλέπουμε τη συζήτηση που γίνεται για την αυτοκινητοβιομηχανία, η οποία σε πολλές χώρες της Ευρώπης και στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι κινητήρια δύναμη της οικονομίας. Εμείς δεν έχουμε αντίστοιχο παράδειγμα. Στην αυτοκινητοβιομηχανία γίνεται μια πολύ ουσιαστική συζήτηση για το αν η παρέμβαση που θα γίνει τώρα πρέπει να οδηγήσει και σε αναδιάρθρωση σε σχέση με αυτά που θέλουμε στο μέλλον. Δηλαδή αν θέλουμε αυτοκίνητα τα οποία θα είναι πιο φιλικά στο περιβάλλον, που δεν θα τρέχουν τόσο πολύ, που θα αντέχουν περισσότερο. Άρα δίνεται δημόσιο χρήμα, ενισχύεται ένας κλάδος της βιομηχανίας, αλλά ταυτόχρονα κάνεις και ένα σχεδιασμό που θα σε βγάλει στο μέλλον.

Αντίστοιχα εμείς, θα πω ένα παράδειγμα, ότι σκεφτόμαστε τα μεγάλα έργα ή τις δημόσιες επενδύσεις -έχει γίνει πολλή συζήτηση για το τι σημαίνει δημόσια επένδυση- θα έλεγα ένα παράδειγμα τι σημαίνει να σκέφτεσαι, να επενδύεις, να δημιουργείς θέση εργασίας, να είναι στοχευμένο, αλλά να βλέπεις και μπροστά.

Υπάρχει μια ευρωπαϊκή οδηγία η οποία έπρεπε να έχει υλοποιηθεί από το 2005 στη χώρα μας και αφορά την ενίσχυση όλων των κατοικιών σε όλα τα σημεία της χώρας έτσι ώστε να κάνουμε εξοικονόμηση ενέργειας. Η υλοποίηση αυτού του προγράμματος που αποφασίστηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει μια πολύ μεγάλη σημασία. Όταν κανείς υλοποιεί αυτή την επένδυση στην κατοικία του, την επόμενη χρονιά έχει 40% μείωση των καυσίμων. Αυτό σημαίνει 40% μείωση για το οικογενειακό εισόδημα, σημαίνει 40% μείωση για τα διεθνή καύσιμα.

Εάν γίνει μία οργανωμένη παρέμβαση ενίσχυσης, επιδότησης των κατοικιών προς αυτή την κατεύθυνση, σημαίνει ότι θα δουλέψει ο κλάδος της κατασκευής, που έχει 180 επαγγέλματα, θα δουλέψουν μικρές επιχειρήσεις κατασκευής, θα δουλέψουν σε όλη την Ελλάδα, δηλαδή στα πιο απομονωμένα χωριά και στα κέντρα και θα έχουμε ένα προφανές κέρδος για την εθνική οικονομία όλα τα επόμενα χρόνια.

Το παράδειγμα το αναφέρω μόνο γιατί πολλές φορές συζητούμε θεωρητικά και έχει σημασία να δούμε ότι υπάρχουν λύσεις, αρκεί να δουλέψουν οι αρμόδιοι επιστήμονες, οι σωστοί άνθρωποι και να παρθούν οι σωστές πολιτικές αποφάσεις.

Επόμενο θέμα, στο οποίο είχα αρκετά παραδείγματα, δεν θα σταθώ, ήθελα μόνο να κάνω σαφές ότι κοινωνική Ευρώπη σε αυτή την περίοδο, δηλαδή διασφάλιση των θέσεων εργασίας, γιατί είναι πολύ δύσκολο να μιλήσουμε για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, και αντιμετώπιση των τεράστιων προβλημάτων του κοινωνικού κράτους -ας σκεφτούμε τι σημαίνει κρίση για τα ασφαλιστικά ταμεία, για το σύστημα υγείας- σημαίνει τουλάχιστον εξασφάλιση της εργασίας. Και η εξασφάλιση απασχόλησης πρέπει να είναι το σημείο που αυτή τη στιγμή κατευθύνονται όλες οι πολιτικές.

Τελειώνω με το παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης. Συμφωνώ απολύτως με αυτό που είπε προηγουμένως ο κ. Ολάντ, ότι οι σοσιαλιστές -όπως το έκαναν

πάντοτε- οφείλουν να υποστηρίξουν τη μη επιστροφή στην επανεθνικοποίηση των πολιτικών. Η επανεθνικοποίηση των πολιτικών δεν βοηθά ούτε τους αδύναμους ούτε τους μικρούς. Ούτε τους μεγάλους, αλλά λιγότερο θα βλαφθούν οι μεγάλοι απ' ό,τι οι μικρότεροι. Η συζήτηση που έγινε στα τηλεοπτικά κανάλια για την επανεθνικοποίηση της αγροτικής πολιτικής τις τελευταίες μέρες δείχνει πόσο μακρά νυχτωμένοι είμαστε στο δημόσιο διάλογο γύρω από αυτό που πραγματικά συμβαίνει.

Εάν όμως συμφωνούμε ότι θα πρέπει να υποστηρίξουμε την παγκοσμιοποίηση, τη συνεργασία των κρατών, το άνοιγμα αυτής της συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα, είναι πια σαφές -όπως ειπώθηκε- ότι εκεί δεν μπορεί να συνεχίσει με τους ίδιους όρους. Ξέρουμε όλοι ότι η τελευταία 20ετία ουσιαστικά οδήγησε σε μία παγκοσμιοποίηση η οποία κινήθηκε από το ανεξέλεγκτο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αυτό το πράγμα απέκτησε πολιτικά και ιδεολογικά χαρακτηριστικά, απέδωσε πρόσκαιρα και οδηγεί σε μεγάλες καταστροφές.

Εάν λοιπόν, όπως συμβαίνει σε όλες τις κρίσεις, πρέπει να προκύψει και να γεννηθεί κάτι καινούριο, αυτό το καινούριο σύστημα παγκόσμιας διακυβέρνησης δεν μπορεί να έχει στον πυρήνα του τους θεσμούς ή μόνο τους θεσμούς του Bretton Woods. Δηλαδή δεν μπορούμε να συνεχίσουμε με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Παγκόσμια Τράπεζα Επενδύσεων, την Παγκόσμια Τράπεζα ή τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου να έχουν απόλυτο και δεσμευτικό ρόλο στους κανόνες που επιβάλλουν. Αυτό απέδειξε ότι κατέστρεψε οικονομίες, κατέστρεψε λαούς, μεγάλωσε το χάσμα των ανισοτήτων, και μεταξύ των κρατών και στο εσωτερικό των κρατών.

Εκτιμώ λοιπόν ότι οι σοσιαλιστές, οι σοσιαλδημοκράτες, το παγκόσμιο κίνημα όπως εκφράζεται πια ισχυρό σε πολλές χώρες, θα πρέπει να θέσει ένα άλλο πλαίσιο στο τι πια πρέπει να είναι, ποιοι πρέπει να είναι οι οργανισμοί, οι φορείς και οι κανόνες. Δηλαδή:

Βεβαίως πρέπει να υπάρχουν αυτοί που ρυθμίζουν το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Εδώ οι κανόνες πρέπει να είναι διαφορετικοί, δεν επαναλαμβάνω πολλά από αυτά που είπε ο κ. Ολάντ, αλλά μήπως είναι η στιγμή να μην θεωρήσουμε ουτοπία την εφαρμογή του φόρου «Tobin»; Αυτό είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα σκέψη, για την οποία με άλλους συντρόφους από όλη την Ευρώπη δουλεύουμε χρόνια. Η ιδέα αυτή είναι μια φορολόγηση στο παγκόσμιο κεφάλαιο πάρα πολύ μικρή, 0,01% η οποία αποδίδει δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο για να ενισχυθεί ο τρίτος κόσμος.

Εάν λοιπόν μιλήσουμε για τους κανόνες του χρηματοπιστωτικού συστήματος, πρέπει να βάλουμε και κάποια εργαλεία στο τραπέζι σε παγκόσμιο επίπεδο που αφορούν την ελάχιστη αναδιανομή. Γιατί το μεταναστευτικό που είπαμε πριν και η κίνηση πληθυσμών η οποία παίρνει τεράστιες διαστάσεις δεν θα σταματήσει αν δεν έχουμε επιτόπου ανάπτυξη στις υποανάπτυκτες χώρες. Είναι λοιπόν οι οργανισμοί που αφορούν την οικονομία.

Το δεύτερο είναι ο παγκόσμιος οργανισμός, το Διεθνές Γραφείο -όπως λέγεται- για την Εργασία. Προσέξτε, ξέρουμε όλοι ότι έχουμε τους κανόνες για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Οι κανόνες αυτού του Οργανισμού είναι δεσμευτικοί για όλες τις χώρες. Αντίστοιχα στην εργασία δεν έχουμε δεσμευτικούς κανόνες.

Όταν έγινε μια πολύ μεγάλη προσπάθεια πριν από λίγα χρόνια να πάμε στα ελάχιστα, δηλαδή να συμφωνήσουμε ότι δεν θα υπάρχει παγκόσμιο εμπόριο εάν οι χώρες δεν αποδεχτούν την κατάργηση της παιδικής ηλικίας, στις πολύ δύσκολες δουλειές. εάν δεν δεχθούν να βάλουν τέλος στις διακρίσεις στο φύλο και στις φυλές, εάν δεν δεχθούν να εισάγουν το συνδικαλισμό, τότε να μην μπορεί να λειτουργήσουν και οι κανόνες του εμπορίου.

Τώρα όμως φτάσαμε στα όρια, δηλαδή πρέπει να θέσουμε τους κανόνες για την εργασία, για τα ελάχιστα

κοινωνικά στάνταρντς στο ίδιο σημαντικό επίπεδο με τους κανόνες εμπορίου. Και αυτό σημαίνει ότι μέσα στους οργανισμούς της παγκόσμιας διακυβέρνησης θα πρέπει να μπει και ο Ι.Λ.Ο.

Και βεβαίως το ίδιο ισχύει ακριβώς και για το περιβάλλον. Δεν μπορεί να συνεχίσουμε με κάποιες μεριές του πλανήτη να υλοποιούν τα μέτρα για το περιβάλλον και κάποιες άλλες να μην το κάνουν. Βεβαίως πρέπει να έχουν διαφορές μεταξύ τους, αλλά πρέπει να υπάρχουν ελάχιστα στάνταρντς, γιατί οι διαφορές αυτές και το μη υποχρεωτικό θα σημαίνει άμεση επίπτωση και άμεση ομηρία του εργαζόμενου και του εργάτη στην Ευρώπη, στις αναπτυγμένες χώρες.

Πιστεύω λοιπόν βαθιά ότι επειδή κάθε κρίση μπορεί να είναι μια ευκαιρία, τόσο στην Ευρώπη όσο και στη χώρα μας, αλλά σε παγκόσμιο επίπεδο, γιατί τώρα διαμορφώνονται, υπάρχουν ιδέες, υπάρχουν απόψεις, υπάρχει η λογική των G20 που είπε προηγουμένως ο κ. Ολάντ, ένα νέο διευθυντήριο με θετικά χαρακτηριστικά. Αλλά αυτό πρέπει να συνοδεύεται, τουλάχιστον από μας τους σοσιαλιστές, με την ανάγκη δεσμευτικών πολιτικών όχι μόνο για την οικονομία.

Ευχαριστώ.